

Het bevoegd gezag van

samenwerkingsverband Kindkracht

Overwegende

dat zij verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij samenwerkingsverband Kindkracht (onderwijskundig medewerkers, Kindkrachtspecialisten, trajectbegeleiders) op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

dat samenwerkingsverband Kindkracht een meldcode wenst te stellen zodat de beroepskrachten die binnen samenwerkingsverband Kindkracht werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat samenwerkingsverband Kindkracht in deze meldcode ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;

dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan:

lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer.

Daaronder wordt ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot/partner of voormalig echtgenoot/partner, mantelzorgers;

dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

dat onder *beroepskracht*¹ in deze meldcode wordt verstaan: de beroepskracht die voor SWV Kindkracht werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van SWV Kindkracht zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

In aanmerking nemende de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Jeugdwet, en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015, en het privacyreglement van SWV Kindkracht.

¹ Zie voor de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende beroepskrachten binnen samenwerkingsverband Kindkracht onderdeel B van deze meldcode.

A. Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Meldcode in relatie tot het beroepsgeheim en het meldrecht huiselijk geweld en kindermishandeling

Het wettelijk meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling biedt alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt².

Dit wettelijk meldrecht maakt een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering.

De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze omgaat met dit meldrecht.

Stap 1: in kaart brengen van signalen

Een van de beroepskrachten brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en legt deze vast.

Een van de beroepskrachten legt ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling maakt samenwerkingsverband Kindkracht gebruik van SISA (Signalerings-Instrument Sluitende Aanpak).

De signalen worden zo feitelijk mogelijk beschreven. Als er ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd worden, wordt uitdrukkelijk vermeld dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Er wordt een vervolgaantekening gemaakt als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht.

Als er informatie van derden wordt vastgelegd wordt de bron vermeld.

Diagnoses worden alleen vastgelegd als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg- of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een leerling, dan worden de signalen gemeld bij de directie van de betreffende school **en ook** bij de aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de onderwijskundig medewerkers deze taken over) van samenwerkingsverband Kindkracht. In dat geval is dit stappenplan **niet** van toepassing.

² Zie voor de wettekst: artikel 5.2.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015.

Signalen van geweld tussen leerlingen

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen leerlingen op school, vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. De signalen worden dan gemeld bij de directie van de betreffende school **en ook** bij de aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de onderwijskundig medewerkers deze taken over) van samenwerkingsverband Kindkracht. De directie van de school draagt zorg voor melding aan de Inspectie of andere toezichthouder.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis

De signalen worden besproken met de aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de onderwijskundig medewerkers deze taken over). Zo nodig wordt ook advies aan Veilig Thuis gevraagd of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) letsel.

Met name in de medische sector kan het van belang zijn een deskundige in te schakelen op het gebied van letselduiding. In andere sectoren ligt het voor de hand dat zo nodig forensische expertise wordt ingeschakeld via Veilig Thuis.

Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Omdat er binnen samenwerkingsverband Kindkracht onvoldoende kennis aanwezig is over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, wordt er hierbij **altijd** advies aan Veilig Thuis over de vervolgstappen gevraagd. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen.

De uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies worden **altijd** vastgelegd in het leerlingdossier.

Stap 3: gesprek met cliënt

De signalen worden (indien mogelijk) besproken met de cliënt. Voor ondersteuning bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de cliënt, wordt de aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de onderwijskundig medewerkers deze taken over) van samenwerkingsverband Kindkracht en, indien nodig, Veilig Thuis geraadpleegd.

- Aan de cliënt wordt het doel van het gesprek uitgelegd;
- De feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan worden beschreven;
- De cliënt wordt uitgenodigd om een reactie hierop te geven;
- Pas na deze reactie wordt, zo nodig, een interpretatie gegeven van hetgeen er is gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijk genitale verminking kunnen we daarbij de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' gebruiken. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de cliënt is alleen mogelijk als:
 - Er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van de medewerker van samenwerkingsverband Kindkracht, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
 - Als er een goede reden is om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact zal verbreken en dat de cliënt daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen mogelijk geweld.

Melding in de verwijfsindex risicojongeren

Bij het zetten van stap 3 wordt overwogen of het noodzakelijk is om, gelet op de bedreiging van de ontwikkeling van de jeugdige(n), ook een melding te doen in de verwijfsindex risicojongeren.

NB: een melding in de verwijfsindex is bedoeld om beroepskrachten die betrokken zijn bij 'risicojongeren' bij elkaar te brengen zodat ze hun interventies op elkaar af kunnen stemmen en niet langs elkaar heen werken. Een melding in de verwijfsindex is **geen** alternatief voor het doen van een melding van kindermishandeling bij Veilig Thuis. Daarom gaan we, ook als er een besluit tot een melding in de verwijfsindex is genomen, door met stap 4 en 5 van de meldcode als het vermoeden van kindermishandeling door het gesprek met de ouders en/of jeugdige niet zijn weggenomen³.

Stap 4: weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis

Op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt, wordt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling gewogen. Eveneens wordt gewogen de aard en de ernst van het huiselijk geweld en of de kindermishandeling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de onderstaande 5 afwegingsvragen:

1. Vermoeden wegen

We hebben de stappen 1 t/m 3 van de meldcode doorlopen en

- a. Op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: we leggen alles in het dossier vast en sluiten het.
- b. We hebben een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bestuur van het samenwerkingsverband is op de hoogte.
We gaan verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de meldcode schatten wij als samenwerkingsverband in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

- a. Nee → we gaan verder naar afweging 3.
- b. Ja of twijfel → we doen direct (telefonisch)(anoniem) melding bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Zijn wij als samenwerkingsverband, of is een ketenpartner⁴, in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

- a. Nee → we melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder.
- b. Ja → we gaan verder met afweging 4.

³ Voor meer informatie over de verwijfsindex risicojongeren en het wettelijk meldrecht voor meldingen in de verwijfsindex zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/vraag-en-antwoord/verwijsindex-risicojongeren-melding-doen.html>

⁴ Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam die betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

- a. Nee → we melden bij Veilig Thuis.
- b. Ja → we zetten hulp in gang, en spreken een termijn af waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. We maken het zo concreet mogelijk en documenteren alles. We spreken af wie welke rol heeft en benoemen een casemanager. We spreken af welke taken alle betrokkenen hebben en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. We leggen vast, voeren uit en gaan verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

- a. Nee → we melden bij Veilig Thuis.
- b. Ja → we sluiten de hulp af met vastgelegde afspraken over het monitoren⁵ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Hulp organiseren en effecten volgen

Indien wij vinden dat, op basis van de afwegingen in stap 4, de cliënt (en het gezin) redelijkerwijs **voldoende** tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermd kan worden:

- Dan organiseren we de noodzakelijke hulp;
- We volgen de effecten van deze hulp;
- We doen alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met de cliënt

Indien we de cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunnen beschermen of eraan twijfelen of we voldoende bescherming hiertegen kunnen bieden:

- Melden we het vermoeden bij Veilig Thuis;
- Sluiten we bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geven duidelijk aan indien de informatie die we melden (ook) van anderen afkomstig is;
- Overleggen we bij de melding met Veilig Thuis wat we na de melding, binnen de grenzen van onze gebruikelijke werkzaamheden, als samenwerkingsverband nog kunnen doen om de cliënt (en het gezin) tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling te beschermen.

⁵ Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

We bespreken de melding vooraf met de cliënt (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).

- We leggen uit waarom we van plan zijn een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- We vragen de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;
- In geval van bezwaren van de cliënt, overleggen we op welke wijze we tegemoet kunnen komen aan deze bezwaren;
- Is dat niet mogelijk, dan wegen we de bezwaren af tegen de noodzaak om de cliënt (of een gezinslid) te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. We betrekken in onze afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt (of een gezinslid) door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- We doen een melding indien naar ons oordeel de bescherming van de cliënt (of een gezinslid) de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding kunnen we afzien:

- Als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van onze medewerker, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- Als er een goede reden is om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact zal verbreken.

B. Verdeling van de verantwoordelijkheden voor het zetten dan de stappen en het beslissen over het al dan niet doen van een melding

Het zetten van stap 1 van de meldcode is een verantwoordelijkheid van:

Functionarissen van wie, gelet op hun taken en verantwoordelijkheden, verwacht wordt dat zij deze stap van de meldcode zetten. Voor samenwerkingsverband Kindkracht zijn dit de Kindkrachtspecialisten, de trajectbegeleiders en de onderwijskundig medewerkers.

Het zetten van stap 2 en stap 3 van de meldcode is een verantwoordelijkheid van:

Functionarissen van wie, gelet op hun taken en verantwoordelijkheden, verwacht wordt dat zij deze stappen van de meldcode zetten. Voor samenwerkingsverband Kindkracht zijn dit de Kindkrachtspecialisten, de trajectbegeleiders en de onderwijskundig medewerkers. Zij zetten deze stappen **altijd** gezamenlijk met de aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de onderwijskundig medewerkers deze taken over).

Verantwoordelijk voor het zetten van stap 4 en het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is:

De aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de onderwijskundig medewerkers deze taken over) die, gelet op zijn/haar taken en verantwoordelijkheden, verantwoordelijk is voor de beslissing om al dan niet een melding te doen. De aandachtsfunctionaris zet deze stappen gezamenlijk met de (vanaf stap 1) betrokken medewerker van samenwerkingsverband Kindkracht.

Als aandachtsfunctionaris⁶ huiselijk geweld of kindermishandeling kan worden geraadpleegd:

Een functionaris op wie een beroep kan worden gedaan voor advies en ondersteuning bij het zetten van de stappen van de meldcode. Voor samenwerkingsverband Kindkracht zal één van de onderwijskundig medewerkers de functie van aandachtsfunctionaris (bij afwezigheid van de AF neemt één van de andere onderwijskundig medewerkers deze taken over) vervullen.

⁶ Een aandachtsfunctionaris is op grond van de Wet meldcode niet verplicht. Een dergelijke functionaris kan echter wel een belangrijke rol vervullen in de ondersteuning van de medewerkers en van de leiding van de organisatie in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en bij het volgen van de stappen van de meldcode.

C. Verantwoordelijkheden van samenwerkingsverband Kindkracht

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van samenwerkingsverband Kindkracht er zorg voor dat:

- Er binnen samenwerkingsverband Kindkracht een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- Er binnen samenwerkingsverband Kindkracht bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- Regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering worden aangeboden, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- De meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- Er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- De meldcode aansluit op de werkprocessen binnen samenwerkingsverband Kindkracht;
- De werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.